

พระอารามงามล้ำ
นามเทวราชกุญชร

วัดเทวราชกุญชร วรวิหาร
Devarajkunchorn Varaviharn Temple

พิพิธภัณฑ์สักทอง วัดเทวราชกุญชร วรวิหาร
Golden Teak Museum Devarajkunchorn Varaviharn Temple

พระอารามงามล้ำ
นามเทวราชกุญชร

นมัสการพระพุทธเทวราชปฏิมากร
ขอพรพระบรมสารีริกธาตุ
อภิวาทสมเด็จพระสังฆราช ๑๘ พระองค์
แห่งกรุงรัตนโกสินทร์
บูชาพระอินทร์ทรงช้างเอราวัณ
ดังแดนสวรรค์พิพิธภัณฑ์สักทอง

พระเทพคุณาภรณ์
เจ้าอาวาสวัดเทวราชกุญชร วรวิหาร

พระพุทธเทวราชปฏิมากร

สถานที่ประดิษฐาน	พระอุโบสถวัดเทวราชกุญชร วรวิหาร กรุงเทพมหานคร
พุทธลักษณะ	ปางมารวิชัย เป็นพระพุทธรูปโลหะหล่อลงรักปิดทอง ขนาดหน้าตัก กว้าง ๔.๓๕ เมตร สูงตั้งแต่พระเพลาถึงยอดเปลวรัศมี ๕.๖๕ เมตร
ศิลปกรรม	ฝีมือช่างสมัยทวารวดีผสมอู่ทอง
ความสำคัญ	พระประธานในพระอุโบสถวัดเทวราชกุญชร วรวิหาร

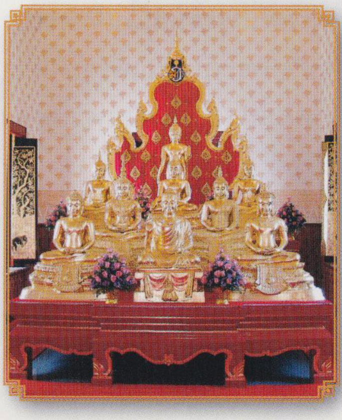
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศร รามาธิบดี จักรีนฤบดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ รัชกาลปัจจุบัน ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อพระพุทธรูปว่า **พระพุทธเทวราชปฏิมากร** เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๖

ประวัติของพระพุทธรูปองค์นี้ คุณหลวงวรศักดิ์ภูบาล เล่าว่า ในหลวงรัชกาลที่ ๓ ทรงทราบมาว่า กรุงศรีอยุธยาพบพระทององค์ใหญ่โปรดเกล้าฯ ให้กรมหมื่นพิทักษ์เทเวศรไปอัญเชิญลงมายังพระนคร ในกรมได้ทรงต่อแพเชิญพระพุทธรูปองค์ใหญ่ล่องลงมา ครั้นถึงปากคลองเทเวศร์ แพเกิดดื้อฉุดเท่าไรก็ไม่มายังตำหนักแพ จึงโปรดเกล้าฯ ให้กรมหมื่นพิทักษ์เทเวศร เชิญพระพุทธรูปนี้ขึ้นที่วัดสมอแครง ...ถนนศรีอยุธยา ตัดจากสวนจิตรลดา พุ่งลงแม่น้ำเจ้าพระยา ตั้งใจจะผ่าวัดเทวราชกุญชรออกเป็นสองซีกโดยจะรื้อพระอุโบสถเพราะคิดว่าพระประธานเป็นพระก่อด้วยอิฐ แต่ปรากฏว่าพระประธานเป็นพระทอง ทางการเลยตัดถนนเลี้ยวขวาไปลงแม่น้ำเจ้าพระยา (นิทานชาวไร่ เล่ม ๗ น.อ. สวัสดิ์ จันทนี พ.ศ. ๒๕๑๕ หน้า ๑๒๖ - ๑๒๗)

ส่วนสมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงวินิจฉัยที่มาของพระพุทธรูปนี้ไว้ว่า

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายา
พระราชทานพระพุทธรูปประดิษฐาน ณ วัดเทวราชกุญชร วรวิหาร

...ต่อมา เมื่อถึงสมัยเมื่อสร้างวัดเบญจมบพิตร หม่อมฉันไปทอดกฐินวัดเทวราชกุญชร สังเกตเห็นพระพักตร์ พระพุทธรูปหล่อที่เป็นพระประธานในโบสถ์เป็นลักษณะแบบพระสมัยทวารวดี แต่องค์พระเป็นพระแบบกรุงรัตนโกสินทร์ สืบตามได้ความว่า พระประธานองค์นั้นกรมพระพิทักษ์-เทเวศรเชิญลงมาจากเมืองลพบุรี ก็เข้าใจว่า คงได้แต่เศียรมาหล่อองค์ที่ในกรุงเทพฯ หม่อมฉันจำขนาดไปตรวจดูที่เมืองลพบุรี เมื่อภายหลังก็พบกับแหล่งเดิม ว่าเป็นพระประธานอยู่ในพระวิหารหลวงวัดมหาธาตุ วัดอื่นหามีที่ตั้งพระพุทธรูปขนาดใหญ่เท่านั้นไม่

ตราสัญลักษณ์ประจำ
วัดเทวราชกุญชร

สัปตปฎลเศวตฉัตร พระมหากษัตริยาธิราชเจ้าแห่งพระราชวงศ์จักรี ทรงพระราชทานนาม พระอินทร์ทรงถือวชิราวุธเป็นอาวุธประจำพระองค์ ช้างเอราวัณเทพบุตร จำแลงเป็นช้าง ๓๓ กระพอง ให้พระอินทร์และเทพสหจรประทับ

ช้างพระอินทร์ เป็นช้างจำแลงของเทพบุตร นามว่าเอราวัณ เอราวัณเทพบุตรจะกลายร่างเป็นช้างก็ต่อเมื่อพระอินทร์และเทพสหจรประสงค์จะเสด็จออกจากเทพวิมานสู่เทพอุทยานเท่านั้น หมายความว่า จะปรากฏเป็นคชาชาติที่มีอานุภาพน่าอัศจรรย์เพราะเดชแห่งบุญของท่านผู้มีบุญเท่านั้น

กรมศิลปากรเขียนแบบพระอินทร์ประทับบนช้างเอราวัณเป็นสัญลักษณ์วัดเทวราชกุญชร วรวิหาร เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

วัดเทวราชกุญชร

วัดเทวราชกุญชร เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิด วรวิหาร ตั้งอยู่เลขที่ ๙๐ ถนนศรีอยุธยา แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

วัดเทวราชกุญชร วรวิหาร ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. ๑๘๕๐ เดิมเป็นวัดราษฎร์ สร้างมาตั้งแต่สมัยอยุธยา ชาวบ้านเรียกว่า วัดสมอแครง ซึ่งมีผู้สันนิษฐานว่า คำว่า สมอ เพี้ยนมาจากคำว่า ถมอ เป็นภาษาเขมร แปลว่า หิน เดิมนั้นชาวบ้านอาจเรียกว่า วัดถมอแครง จนเพี้ยนมาเป็นสมอแครงในที่สุด ซึ่งมีความหมายว่า หินแกร่ง ครั้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ทรงรับวัดแห่งนี้เป็นพระอารามหลวง และพระราชทานนามว่า วัดเทวราชกุญชร โดยนำมาจากพระนามเดิมของกรมพระพิทักษ์เทเวศร เพราะกรมพระพิทักษ์เทเวศรทรงบูรณะปฏิสังขรณ์ ปัจจุบันกรมศิลปากรจดทะเบียนเป็นโบราณสถานสำคัญ

พระอุโบสถ ซึ่งกรมพระพิทักษ์เทเวศรทรงสร้าง มีขนาดกว้าง ๑๗ เมตร ยาว ๓๖ เมตร มีเขตพัทธสีมา กว้าง ๒๔ เมตร ยาว ๔๓.๕๐ เมตร มีกำแพงแก้วรอบพระอุโบสถ ที่กำแพงแก้วมีเจดีย์อยู่ทั้งสี่มุม ภายในพระอุโบสถประดิษฐานพระประธาน เป็นพระพุทธรูปโลหะหล่อลงรักปิดทอง ปางมารวิชัย ฝีมือช่างสมัยทวารวดี ประดิษฐานบนฐานชุกชี หน้าตักกว้าง ๔.๓๕ เมตร สูงตั้งแต่พระเพลาถึงยอดเปลวรัศมี ๕.๖๕ เมตร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานนามว่า พระพุทธเทวราชปฏิมากร เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖

มณฑปจตุรมุข

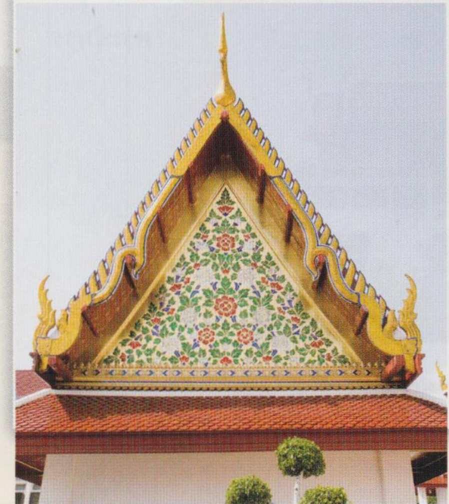

พระวิหาร

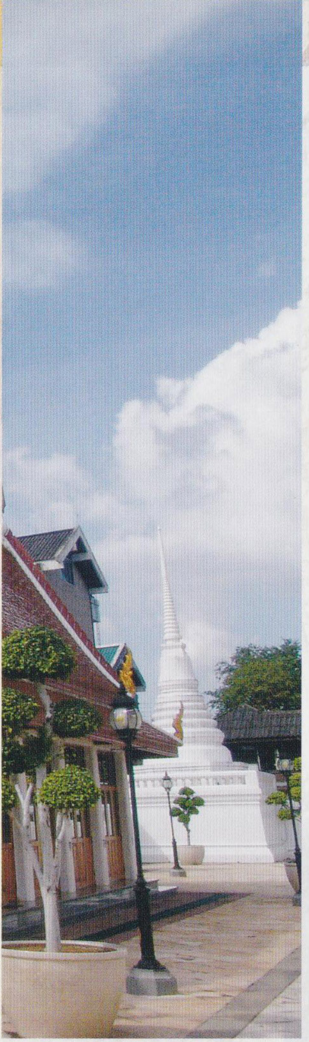

เทวราชธรรมศาลา

ศาลารายรอบพระอุโบสถ

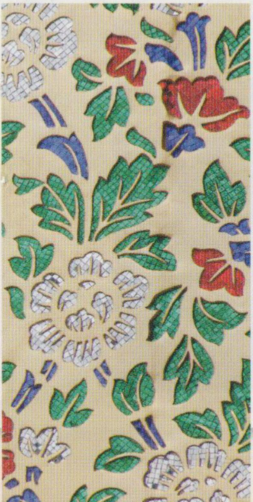

เจดีย์ทิศกำแพงแก้วรอบพระอุโบสถ

หน้าบันศาลาราย

เทวราชกุญชร

เทวราชธรรมสภา

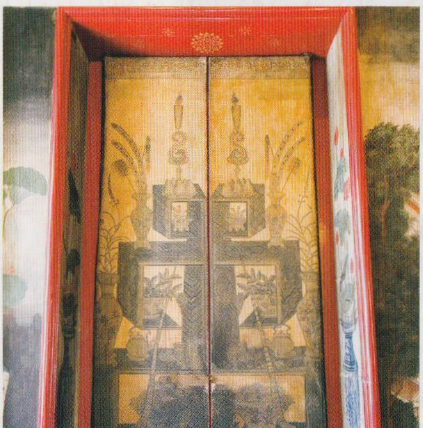
เทวราชธรรมาภิรมย์

เทวราชบรรณศาลา

อาคารสงฆ์
พระมงคลนาวาวุธ

บานหน้าต่างพระวิหาร

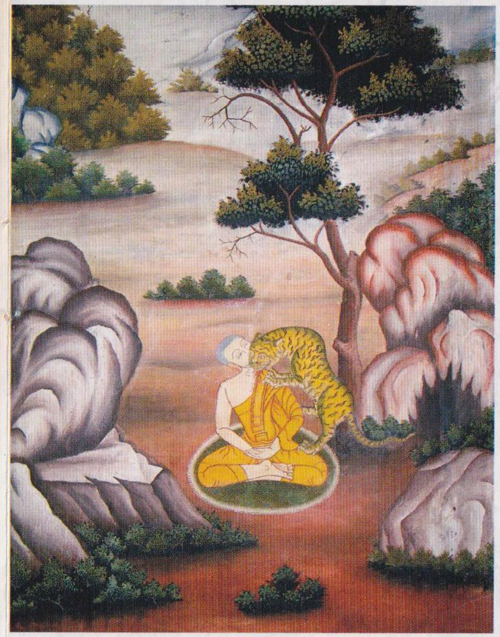

ด้านสถาปัตยกรรม

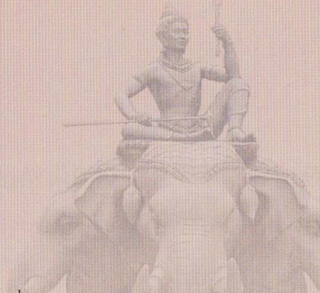
จิตรกรรมฝาผนังพระอุโบสถ ด้านข้างทั้ง ๒ ด้าน เหนือช่องหน้าต่างบน
เขียนภาพเหตุการณ์ที่เหล่าเทพยดามาชุมนุมกัน ขณะที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
เสด็จโปรดพระสิริมหามายา ผู้เป็นพุทธมารดาบนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์

อมรินทรเทวราช
Phra Indra :
The king of the devas riding Erawan Elephant

อมรินทรเทวราช

พระอินทร์เป็นชื่อเทวราชผู้เป็นใหญ่ในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์และชั้นจาตุมหาราช หรือผู้เป็นใหญ่ในเทวโลก เทวโลกมี ๖ ชั้น รู้กันทั่วไปว่า สวรรค์เป็นภูมิหรือกำเนิดอันสมบูรณ์ เพียบพร้อมไปด้วยความผาสุก ทุกๆ สิ่งล้วนชวนให้เพลิดเพลินเจริญใจทั้งนั้น ดังมีคำเปรียบเทียบสิ่งสวยงามว่าเหมือนกับชาวสวรรค์ เปรียบหญิงงามว่าเหมือนเทพธิดา ชายงามว่าเหมือนเทพบุตร บ้านเมืองสะอาดสวยงามว่าเหมือนเมืองสวรรค์ เป็นต้น

พระอินทร์กับเทพสหจรรวม ๓๓ องค์ เป็นผู้ปกครองเทวโลกชั้นนี้ ซึ่งมีเวชยันตปราสาท มีสุธรรมสภา มีสวนนันทวัน มีสวนจิตรลดา มีสุนันทาโบกขรณี ล้วนแต่น่ารื่นรมย์ ทั้งนี้เกิดขึ้นเพราะบุญญานุภาพของพระอินทร์

วัดเทวราชกุญชร หากจะแปลเป็นไทยได้ใจความว่า ช้างพระอินทร์ (เทวราช แปลว่าเทวดาผู้เป็นใหญ่ เทวดาผู้พระราชา หมายถึงพระอินทร์ กุญชร แปลว่า ช้าง) ท่านผู้บำรุงวัดนี้ปรากฏว่าเป็นเจ้านายผู้ใหญ่ในราชสำนัก และเป็นเชื้อสายของพระบรมราชจักรีวงศ์

ช้างพระอินทร์ หรือ เทวราชกุญชร ที่ทรงพระราชทานให้เป็นนามวัดสมอแครงนั้นย่อมมีคติเช่นเดียวกัน คือเมื่อใดผู้บำรุงรักษามีบุญญาธิการได้สร้างสมมาแต่ปุเรชาติ ย่อมสามารถ และมีโอกาสได้พบได้เห็นวัดเทวราชกุญชรนี้สง่างาม ถ้าผู้มีบุญญาธิการน้อยย่อมตกอยู่ในสภาพตรงกันข้าม เหมือนช้างเอราวัณของพระอินทร์จะไม่กลายร่างเป็นช้าง ๓๓ กระพอง ให้เทพเจ้าเหล่าอื่นได้ทรงเป็นอันขาด เพราะเทพเจ้าเหล่าอื่นมีบุญญาธิการไม่คู่ควรกัน

วัดเทวราชกุญชรนั้นจะสง่างามสมนามพระราชทานต้องอาศัยผู้มีบุญญาธิการ เปรียบเหมือนช้างเอราวัณเทพบุตรจะสง่างามก็ต่อเมื่อพระอินทร์และเทพสหจรประทับเสด็จออกจากเทพวิมานสู่เทพอุทยาน หากวัดเทวราชกุญชรไร้ผู้มีบุญญาธิการก็จะเหมือนเอราวัณเทพบุตรที่พระอินทร์และเทพสหจรมิได้ประทับนั่นเอง ช้างเอราวัณก็จะปรากฏเหมือนเทพบุตรทั้งหลายในเทพนคร

บ้านสักทอง

เมื่อประมาณเดือน กันยายน ๒๕๓๑ ได้มีผู้เสนอขายบ้านไม้สักทองชื่อ "บ้านแก้ว" เป็นบ้านไม้สักทองหลังใหญ่ คู่กับบ้านประทับใจ จังหวัดแพร่ ซึ่งเปิดให้บุคคลทั่วไปเข้าชม ก่อนที่จะเป็น **"บ้านแก้ว"** นี้ ได้มีการรวมไม้เก่าที่ใช้ปลูกบ้านอยู่อาศัยมานานหลายปี อันเป็นไม้สักทองที่ปลูกอยู่ทางภาคเหนือ จำนวน ๑๑ หลัง มาปลูกเป็นบ้านหลังเดียว รูปทรงเป็นทรงทางเหนือใต้ถุนสูง มุงหลังคาสังกะสี ชั้นล่างเป็นพื้นดินถมแน่น ทำให้ดูไม่สวยงามและได้ประโยชน์ใช้สอยไม่คุ้มค่า เจ้าของ "บ้านแก้ว" เองก็มีอายุมากแล้ว สุขภาพไม่ค่อยดีนัก ลูกหลานก็แยกย้ายกันประกอบอาชีพ และรับราชการอยู่ที่กรุงเทพฯ

เจ้าของ **"บ้านแก้ว"** มีความประสงค์จะขายให้แก่ผู้อื่น แต่เมื่อขายไปแล้ว ไม้ที่ทรงคุณค่าทั้งหมดนี้จะถูกแปรรูปเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อยอย่างน่าเสียดาย จึงได้ขอร้องให้มูลนิธิศาสตราจารย์ ดร. อุกฤษ มงคลนาวิน รับซื้อไว้เพราะ

บ้านสักทองหลังเก่า

เชื่อว่ามูลนิธิฯ จะต้องรักษาสภาพไม้ของ **“บ้านแก้ว”** ไว้ในสภาพที่ดีและจะเป็นสถานที่ทัศนศึกษาของประชาชนต่อไป จึงได้สร้างไว้ที่ ตำบลคลองสอง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

“บ้านสักทอง” หลังนี้สร้างไว้เพื่อต้องการอนุรักษ์ไม้สักทองไว้เป็นสมบัติของชาติ และให้เยาวชนทั้งหลายมีโอกาสชมความยิ่งใหญ่ และความงดงามของไม้สักทอง

ต่อมา ศ. ดร. อุกฤษ มงคลนาวิน ประธานโครงการบูรณะพระอาราม ท่านผู้หญิงมณฑินี มงคลนาวิน รองประธานโครงการบูรณะพระอาราม วัดเทวราชกุญชร มีจิตศรัทธาถวายบ้านสักทองหลังนี้ให้แก่วัดเทวราชกุญชร เพื่อดำเนินการสร้างเป็นอาคารพิพิธภัณฑ์สักทอง เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ การอนุรักษ์ เป็นศูนย์เผยแพร่ความรู้ทางด้านพระพุทธศาสนา และเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในมงคลวโรกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรม-ราชินีนาถ ในมงคลวโรกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๗๕ พรรษา ปี พ.ศ. ๒๕๕๐

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนิน พร้อมด้วยพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายา ในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงเป็นองค์ประธานประกอบพิธีเปิดอาคารพิพิธภัณฑ์สักทอง ณ วัดเทวราชกุญชร วรวิหาร แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร วันเสาร์ที่ ๒๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

ศาสตราจารย์ ดร. อุกฤษ มงคลนาวิน ประธานโครงการบูรณะพระอาราม และท่านผู้หญิงมณฑินี มงคลนาวิน รองประธานโครงการบูรณะพระอาราม ร่วมกับ พระเทพคุณาภรณ์ (โสภณ โสภณจิตฺโต ป.ธ.๙) เจ้าอาวาสวัดเทวราชกุญชร พร้อมด้วยคณะสงฆ์ และผู้มีจิตศรัทธา ได้ดำเนินการก่อสร้างอาคารพิพิธภัณฑ์สักทอง ลักษณะทรงปั้นหยาประยุกต์ ๒ ชั้น กว้าง ๑๖.๗๕ เมตร ยาว ๓๐.๑๕ เมตร เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้การอนุรักษ์ เป็นศูนย์เผยแพร่ความรู้ทางด้านพระพุทธศาสนา และเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในมงคลวโรกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในมงคลวโรกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๗๕ พรรษา ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยเริ่มดำเนินการก่อสร้างตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๙ แล้วเสร็จเมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ รวมค่าก่อสร้างทั้งสิ้น ๑๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งร้อยสิบล้านบาทถ้วน)

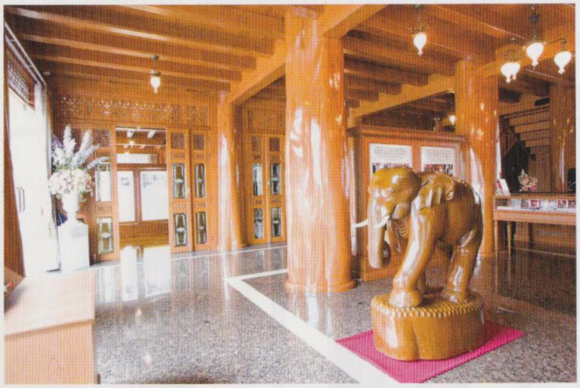

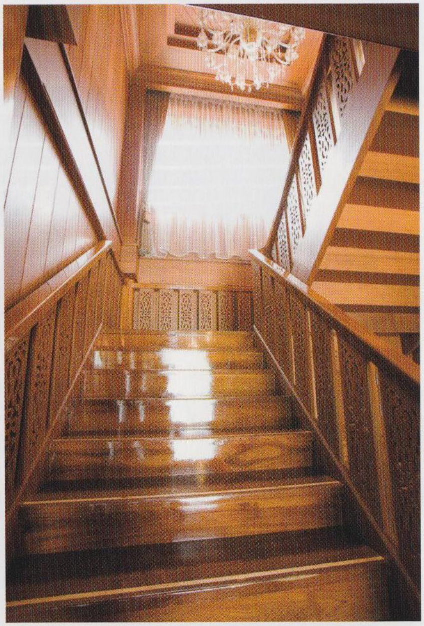

พิพิธภัณฑ์สักทอง วัดเทวราชกุญชร วรวิหาร

Golden Teak Museum Devarajkunchorn Varaviharn Temple

ภายในพิพิธภัณฑ์สักทอง

ชั้นล่าง ภายในพิพิธภัณฑ์สักทอง

ชั้นบน : ประดิษฐานพระพุทธรูปศิลปะต่างๆ พระบรมสารีริกธาตุ และพระรูปปั้นสมเด็จพระสังฆราช ๑๘ พระองค์ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

พระบรมสารีริกธาตุ

พระรูปปั้นสมเด็จพระสังฆราช ๑๘ พระองค์

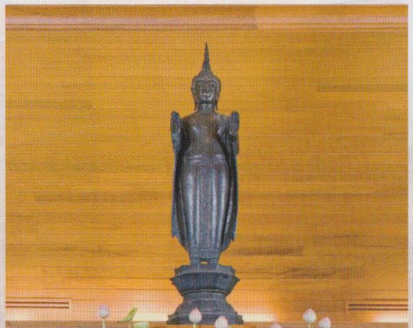
พระพุทธรูปศิลปะต่างๆ

ตู้พระธรรม

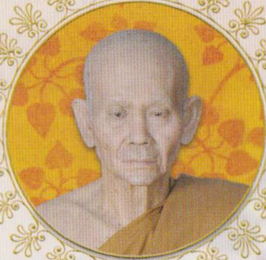
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายา
พระราชทานพระพุทธรูปประดิษฐาน ณ วัดเทวราชกุญชร วรวิหาร

สมเด็จพระสังฆราช ๑๘ พระองค์ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์
18 SUPREME PATRIARCHES OF RATANAKOSIN

พิพิธภัณฑ์สักทองวัดเทวราชกุญชร วรวิหาร
GOLDEN TEAK MUSEUM
DEVARAJKUNCHORN VARAVIHARN TEMPLE

๑

สมเด็จพระสังฆราช (ศรี)
Supreme Patriarch (Sri)
พ.ศ. ๒๓๒๕ - ๒๓๓๗ (1782 - 1794)

พระประวัติ

สมเด็จพระสังฆราช (ศรี) ในช่วงเยาว์วัยไม่ปรากฏรายละเอียด พบแต่เพียงว่าท่านประสูติในช่วงปลายกรุงศรีอยุธยา มีพระนามเดิมว่า "ศรี"

อุปสมบท

ทรงอุปสมบทเป็นพระภิกษุและจำพรรษาอยู่ ณ วัดพนัญเชิง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นที่รู้จักในนาม "พระอาจารย์ศรี" ในคราวเสียกรุงครั้งที่ ๒ ท่านได้หลบภัยสงครามไปจำพรรษาที่เมืองนครศรีธรรมราชต่อมาสมเด็จพระเจ้าตากสินได้อาราธนามาจำพรรษา ณ วัดบางหว้าใหญ่ (วัดระฆังโฆสิตาราม)

การศึกษา

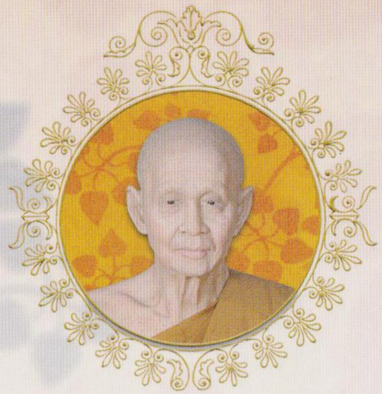
ไม่ปรากฏหลักฐานว่าได้รับการศึกษาระดับใด สันนิษฐานว่าน่าจะได้รับการศึกษาจนถึงขั้นเชี่ยวชาญในพระไตรปิฎก ดังจะเห็นได้จากการที่ท่านทำหน้าที่เป็นแม่กองชำระพระสุตตันตปิฎก ในคราวสังคายนาพระไตรปิฎกครั้งแรกแห่งกรุงรัตนโกสินทร์

พระอวสานกาล

สมเด็จพระสังฆราช (ศรี) ทรงดำรงตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราชเป็นเวลา ๑๒ พรรษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๓๒๕ สิ้นพระชนม์เมื่อปี พ.ศ. ๒๓๓๗ สิริรวมพระชนมายุน่าจะมากกว่า ๘๐ พรรษา

๒

สมเด็จพระสังฆราช (สุก)
Supreme Patriarch (Suk)
พ.ศ. ๒๓๓๗ - ๒๓๕๙ (1794 - 1816)

พระประวัติ

สมเด็จพระสังฆราช (สุก) ในช่วงเยาว์วัยไม่ปรากฏรายละเอียด พบแต่เพียงว่าท่านประสูติในสมัยกรุงศรีอยุธยา มีพระนามเดิมว่า “สุก”

อุปสมบท

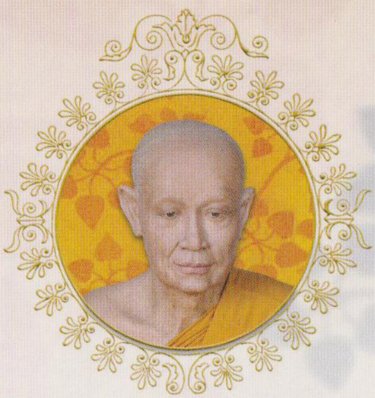
ทรงอุปสมบทเป็นพระภิกษุและจำพรรษาอยู่ ณ วัดสลักหรือวัดนิพพานาราม (วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์)

การศึกษา

ไม่ปรากฏหลักฐานได้รับการศึกษาระดับใด สันนิษฐานว่าน่าจะได้รับการศึกษาจนถึงขั้นเชี่ยวชาญในพระไตรปิฎก ดังจะเห็นได้จากการที่ท่านทำหน้าที่เป็นแม่กองชำระพระวินัยปิฎก ในคราวสังคายนาพระไตรปิฎกครั้งแรกแห่งกรุงรัตนโกสินทร์

พระอวสานกาล

สมเด็จพระสังฆราช (สุก) ทรงดำรงตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราชเป็นเวลา ๒๓ พรรษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๓๓๗ สิ้นพระชนม์เมื่อปี พ.ศ. ๒๓๕๙ สิริรวมพระชนมายุน่าจะมากกว่า ๘๐ พรรษา

๓

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ
สมเด็จพระสังฆราช (มี)
Supreme Patriarch (Mee)
พ.ศ. ๒๓๕๙ - ๒๓๖๒ (1816 - 1819)

พระประวัติ

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (มี) ในช่วงเยาว์วัย ไม่ปรากฏรายละเอียด พบแต่เพียงว่าประสูติเมื่อปี พ.ศ. ๒๒๙๓ ในรัชสมัยสมเด็จพระเจ้าบรมโกษฐ แห่งกรุงศรีอยุธยา มีพระนามเดิมว่า “มี”

อุปสมบท

ทรงอุปสมบทเป็นพระภิกษุและจำพรรษาอยู่ที่วัดราชบุรณะ (วัดเลียบ) ภายหลังเมื่อดำรงตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราชแล้ว ได้เสด็จมาสถิต ณ วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์

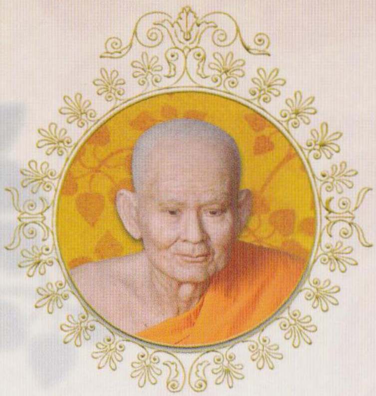
การศึกษา

ทรงได้รับการศึกษาถึงชั้นเปรียญเอก ซึ่งเป็นการศึกษาพระปริยัติธรรมชั้นสูงสุดของสมัยนั้น (การศึกษาพระปริยัติธรรมแบบเดิมแบ่งเป็น ๓ ชั้น คือ เปรียญตรี ศึกษาพระวินัยปิฎก เปรียญโท ศึกษาพระสุตตันตปิฎก และเปรียญเอก ศึกษาพระอภิธรรมปิฎก)

พระอวสานกาล

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (มี) ทรงดำรงตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราชเป็นเวลา ๓ พรรษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๓๕๙ สิ้นพระชนม์เมื่อปี พ.ศ. ๒๓๖๒ สิริรวมพระชนมายุ ๗๐ พรรษา

๔

สมเด็จพระสังฆราช (สุก ญาณสังวร)
Supreme Patriarch
(Suk Yanasangvorn)
พ.ศ. ๒๓๖๒ - ๒๓๖๕ (1819 - 1822)

พระประวัติ

สมเด็จพระสังฆราช (สุก ญาณสังวร) ในช่วงเยาว์วัยไม่ปรากฏรายละเอียด พบแต่เพียงว่าประสูติเมื่อปี พ.ศ. ๒๒๗๖ ในรัชสมัยของสมเด็จพระเจ้าบรมโกษฐ แห่งกรุงศรีอยุธยา มีพระนามเดิมว่า “สุก”

อุปสมบท

ทรงอุปสมบทเป็นพระภิกษุและจำพรรษาอยู่ ณ วัดท่าหอย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภายหลังพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกโปรดให้นิมนต์มาจำพรรษาอยู่ที่วัดพลับ (วัดราชสิทธาราม บางกอกใหญ่) ต่อมาเมื่อดำรงตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราชแล้วได้เสด็จมาสถิต ณ วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์

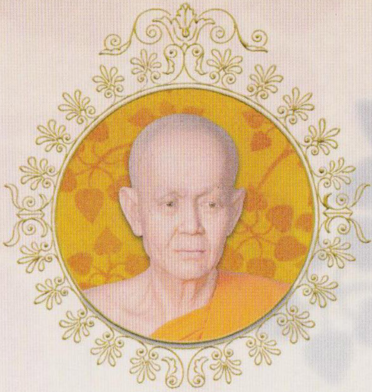
การศึกษา

ไม่ปรากฏหลักฐานว่าทรงได้รับการศึกษาถึงระดับใด สันนิษฐานว่า ในฐานะเป็นพระมหาเถระสายอรัญวาสี พระองค์น่าจะได้รับการศึกษาจนเชี่ยวชาญด้านวิปัสสนาธุระ

พระอวสานกาล

สมเด็จพระสังฆราช (สุก) ทรงดำรงตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราชเป็นเวลา ๓ พรรษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๓๖๒ สิ้นพระชนม์เมื่อปี พ.ศ. ๒๓๖๕ สิริรวมพระชนมายุ ๘๙ พรรษา

๕

สมเด็จพระสังฆราช (ด่อน)
Supreme Patriarch (Don)
พ.ศ. ๒๓๖๕ - ๒๓๘๕ (1822 - 1842)

พระประวัติ

สมเด็จพระสังฆราช (ด่อน) ในช่วงเยาว์วัยไม่ปรากฏรายละเอียด พบแต่เพียงว่าประสูติเมื่อปี พ.ศ. ๒๓๐๔ ในรัชสมัยพระเจ้าเอกทัศ แห่งกรุงศรีอยุธยา มีพระนามเดิมว่า "ด่อน"

อุปสมบท

ทรงอุปสมบทเป็นพระภิกษุและจำพรรษาอยู่ ณ วัดหงส์ (วัดหงส์รัตนาราม บางกอกใหญ่) ต่อมาเมื่อดำรงตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราชแล้ว ได้เสด็จมาสถิต ณ วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์

การศึกษา

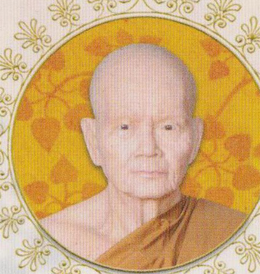
ไม่ปรากฏหลักฐานว่า ทรงได้รับการศึกษาถึงระดับใด สันนิษฐานว่าน่าจะได้รับการศึกษาพระปริยัติธรรมถึงระดับสูงตามประเพณีของการศึกษาสมัยนั้น

พระอวสานกาล

สมเด็จพระสังฆราช (ด่อน) ทรงดำรงตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราชเป็นเวลา ๒๐ พรรษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๓๖๕ สิ้นพระชนม์เมื่อปี พ.ศ. ๒๓๘๕ สิริรวมพระชนมายุ ๘๑ พรรษา

๖

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ
สมเด็จพระสังฆราช (นาค)
Supreme Patriarch (Nak)
พ.ศ. ๒๓๘๖ - ๒๓๙๒ (1843 - 1849)

พระประวัติ

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (นาค) ในช่วงเยาว์วัย ไม่ปรากฏรายละเอียด พบแต่เพียงว่าประสูติเมื่อปี พ.ศ. ๒๓๐๑ ในรัชสมัยของพระเจ้าเอกทัศ แห่งกรุงศรีอยุธยา มีพระนามเดิมว่า "นาค"

อุปสมบท

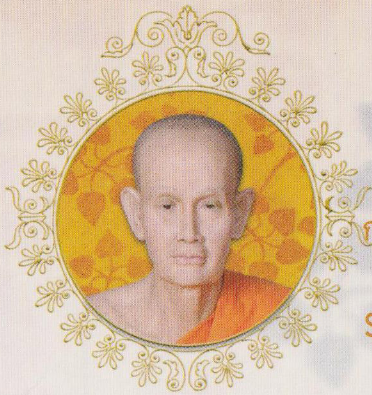
ทรงอุปสมบทเป็นพระภิกษุและจำพรรษาอยู่ที่วัดราชบุรณะ (วัดเลียบ) ในช่วงเวลาที่พระองค์ทรงดำรงตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราชนั้น วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฏิ์กำลังอยู่ระหว่างปฏิสังขรณ์พระองค์จึงสถิต ณ วัดราชบุรณะจนสิ้นพระชนม์ ทำให้ธรรมเนียมการแห่สมเด็จพระสังฆราชมาสถิต ณ วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฏิ์ เป็นอันเลิกไปตั้งแต่นั้นมา

การศึกษา

ไม่ปรากฏหลักฐานว่า ทรงได้รับการศึกษาถึงระดับใด สันนิษฐานว่า น่าจะได้รับการศึกษาพระปริยัติธรรมถึงระดับสูงตามประเพณีของการศึกษาสมัยนั้น

พระอวสานกาล

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (นาค) ทรงดำรงตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราชเป็นเวลา ๖ พรรษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๓๘๖ สิ้นพระชนม์เมื่อปี พ.ศ. ๒๓๙๒ สิริรวมพระชนมายุ ๘๖ พรรษา

๗

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส (พระองค์เจ้าวาสุกรี)

Supreme Patriarch Somdej Phra Maha Samanachao Prince Paramanuchit Chinoros (Prince Vasukri)

พ.ศ. ๒๓๙๔ – ๒๓๙๖ (1851 – 1853)

พระประวัติ

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส ประสูติเมื่อปี พ.ศ. ๒๓๓๓ เป็นพระราชโอรสองค์ที่ ๒๘ ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก รัชกาลที่ ๑ และเจ้าจอมมารดาจุ้ย มีพระนามเดิมว่า "พระองค์เจ้าวาสุกรี"

ทรงผนวช

ทรงผนวชเป็นสามเณรเมื่อพระชนมายุ ๑๒ พรรษา และทรงผนวชเป็นพระภิกษุเมื่อปี พ.ศ. ๒๓๕๔ สถิต ณ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (วัดโพธิ์)

การศึกษา

ทรงศึกษาหนังสือไทยและภาษาบาลีตลอดทั้งวิชาอื่นๆ จากสมเด็จพระพนรัตน์ จนมีพระปรีชาสามารถทั้งทางคดีโลกและคดีธรรม

พระอวสานกาล

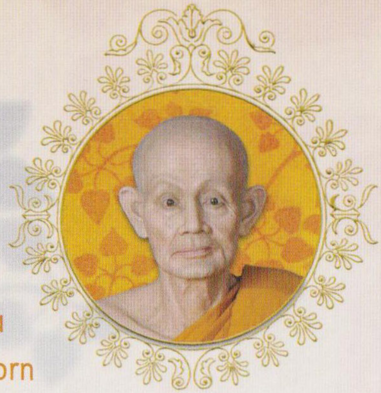
สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส ทรงดำรงตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราชเป็นเวลา ๒ พรรษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๓๙๔ สิ้นพระชนม์เมื่อปี พ.ศ. ๒๓๙๖ สิริรวมพระชนมายุ ๖๓ พรรษา

๘

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาปวเรศวริยาลงกรณ์ (พระองค์เจ้าฤกษ์)

Supreme Patriarch Somdej Phra Maha Samanachao Prince Pavaresvariyalongkorn

พ.ศ. ๒๓๙๖ - ๒๔๓๕ (1853 - 1892)

พระประวัติ

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาปวเรศวริยาลงกรณ์ ประสูติเมื่อปี พ.ศ. ๒๓๕๒ เป็นพระโอรสในกรมพระราชวังบวรเสนานุรักษ์ (รัชกาลที่ ๒) และเจ้าจอมมารดาน้อย(เล็ก) มีพระนามเดิมว่า "พระองค์เจ้าฤกษ์"

ทรงผนวช

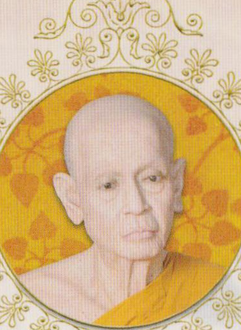
ทรงผนวชเป็นสามเณรเมื่อพระชนมายุ ๑๓ พรรษา และทรงผนวชเป็นพระภิกษุเมื่อปี พ.ศ. ๒๓๗๒ สถิต ณ วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฏิ์ ภายหลังเมื่อทรงดำรงตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราชแล้ว ได้เสด็จมาสถิต ณ วัดบวรนิเวศวิหาร

การศึกษา

ทรงศึกษาพระปริยัติธรรมในสำนักพระวชิรญาณภิกขุ (รัชกาลที่ ๔) ทรงเป็นปราชญ์ทางภาษาบาลีที่สำคัญพระองค์หนึ่งในยุครัตนโกสินทร์ แต่ไม่ทรงเข้าสอบเพื่อเป็นเปรียญ ภายหลังได้รับพระราชทานพัดยศเปรียญเอกจากพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓

พระอวสานกาล

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาปวเรศวริยาลงกรณ์ ทรงดำรงตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราชเป็นเวลา ๓๙ พรรษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๓๙๖ สิ้นพระชนม์เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๓๕ สิริรวมพระชนมายุ ๘๓ พรรษา

๑๙

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (สา ปุสฺสเทโว)

Supreme Patriarch Somdej Phra Ariyawongsakhatayan (Sa Pussadevo)

พ.ศ. ๒๔๓๖ - ๒๔๔๒ (1893 - 1899)

พระประวัติ

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (สา ปุสฺสเทโว) ประสูติเมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๓๖๕ เป็นชาวตำบลไผ่ใหญ่ จังหวัดนนทบุรี มีพระนามเดิมว่า “สา”

อุปสมบท

ทรงอุปสมบทเป็นพระภิกษุ ๒ ครั้ง ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๓๗๖ และครั้งที่ ๒ เมื่อปี พ.ศ. ๒๓๙๔ สถิต ณ วัดราชประดิษฐ์สถิตมหาสีมาราม

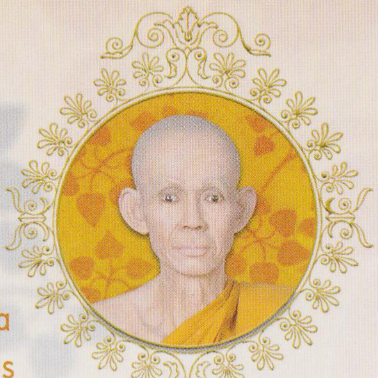
การศึกษา

ทรงได้รับการศึกษาพระปริยัติธรรมถึงขั้นสูงสุด คือ เปรียญธรรม ๙ ประโยค ขณะเป็นสามเณรนับว่าเป็นสามเณรองค์แรกแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ที่สอบได้เปรียญธรรม ๙ ประโยค เมื่อกลับมาอุปสมบทครั้งที่ ๒ ก็สามารถสอบได้เปรียญธรรม ๙ ประโยคอีกครั้ง จนได้รับฉายานามว่า “สังฆราช ๑๘ ประโยค”

พระอวสานกาล

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (สา ปุสฺสเทโว) ทรงดำรงตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราชเป็นเวลา ๖ พรรษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๓๖ สิ้นพระชนม์เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๔๒ สิริรวมพระชนมายุ ๗๗ พรรษา

๑๐

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า
กรมพระยาวชิรญาณวโรรส
(พระองค์เจ้ามนุษยนาคมานพ)
Supreme Patriarch Somdej Phra Maha Samanachao Prince Vachirayanvaroros
พ.ศ. ๒๔๔๒ - ๒๔๖๔ (1899 - 1921)

พระประวัติ

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ประสูติเมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน พ.ศ. ๒๔๐๒ เป็นพระราชโอรสองค์ที่ ๔๗ ในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ กับเจ้าจอมมารดาแพ มีพระนามเดิมว่า "พระองค์เจ้ามนุษยนาคมานพ"

ทรงผนวช

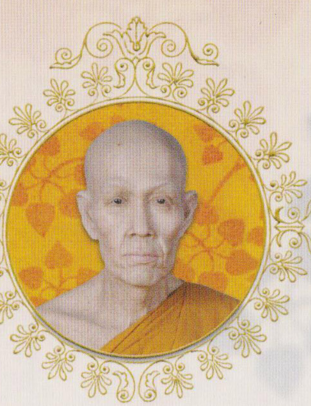
ทรงผนวชเป็นสามเณรเมื่อพระชนมายุ ๑๔ พรรษา เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๑๖ และทรงผนวชเป็นพระภิกษุเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๒๒ สถิต ณ วัดบวรนิเวศวิหาร

การศึกษา

ทรงเริ่มศึกษาภาษาบาลีเมื่อพระชนมายุ ๘ พรรษา จนสามารถแปลธรรมบทได้ก่อนที่จะทรงผนวชเป็นสามเณร และทรงเริ่มศึกษาภาษาอังกฤษกับครูฝรั่งเมื่อพระชนมายุ ๑๒ พรรษา เมื่อทรงผนวชเป็นพระภิกษุได้ ๓ พรรษา ทรงเข้าสอบบาลีหน้าพระที่นั่งได้เปรียญธรรม ๕ ประโยค

พระอวสานกาล

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ทรงดำรงตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราชเป็นเวลา ๒๒ พรรษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๔๒ สิ้นพระชนม์เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๔ สิริรวมพระชนมายุ ๖๒ พรรษา

๑๑

สมเด็จพระสังฆราชเจ้า
กรมหลวงชินวรสิริวัฒน์ (หม่อมเจ้าภุชงค์)
Supreme Patriarch Somdej Kroma Luang Chinavornsirivadhna
พ.ศ. ๒๔๖๔ – ๒๔๘๐ (1921 – 1937)

พระประวัติ

สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงชินวรสิริวัฒน์ ประสูติเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๐๒ เป็นพระโอรสในพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมขุนเจริญพูลสวัสดิ์ กับหม่อมปุ่น ชมภูนุท มีพระนามเดิมว่า “หม่อมเจ้าภุชงค์”

ทรงผนวช

ทรงผนวชเป็นสามเณรเมื่อพระชนมายุ ๑๔ พรรษา เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๑๖ และทรงผนวชเป็นพระภิกษุเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๒๒ สถิต ณ วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม

การศึกษา

เมื่อเยาว์วัยศึกษาที่เมืองสิงคโปร์เป็นเวลา ๙ เดือน หลังผนวชแล้วทรงศึกษาภาษาบาลีสำเร็จเปรียญธรรม ๕ ประโยค

พระอวสานกาล

สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงชินวรสิริวัฒน์ ทรงดำรงตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราชเป็นเวลา ๑๖ พรรษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๖๔ สิ้นพระชนม์เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๐ สิริรวมพระชนมายุ ๗๘ พรรษา

๑๒

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (แพ ติสฺสเทโว)

Supreme Patriarch Somdej Phra Ariyawongsakhatayan (Phae Tissadevo)

พ.ศ. ๒๔๘๑ - ๒๔๘๗ (1938 - 1944)

พระประวัติ

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (แพ ติสฺสเทโว) ประสูติเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๓๙๙ เป็นบุตรของนายนุตร์ นางอ้น พงษ์ปาละ ชาวบางลำภูล่าง อำเภอคลองสาน จังหวัดธนบุรี มีพระนามเดิมว่า "แพ"

อุปสมบท

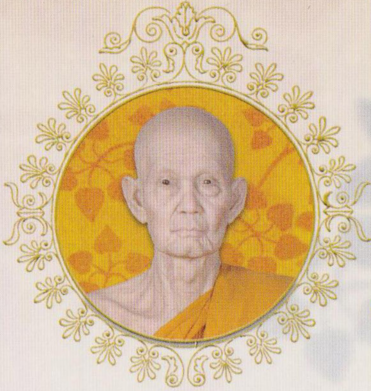
ทรงบรรพชาเป็นสามเณรเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๑๑ และอุปสมบทเป็นพระภิกษุเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๓๒ สถิต ณ วัดสุทัศนเทพวราราม

การศึกษา

ทรงศึกษาอักษรสมัยเมื่ออายุ ๗ พรรษา และศึกษาภาษาบาลีสำเร็จเปรียญธรรม ๕ ประโยค

พระอวสานกาล

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (แพ ติสฺสเทโว) ทรงดำรงตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราชเป็นเวลา ๖ พรรษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๑ สิ้นพระชนม์เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๗ สิริรวมพระชนมายุ ๘๘ พรรษา

๑๓

สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ (ม.ร.ว. ชื่น สุจิตฺโต)

Supreme Patriarch Somdej Kroma Luang Vachirayannawong (M.R. Chuen Suchitto)

พ.ศ. ๒๔๘๘ - ๒๕๐๑ (1945 - 1958)

พระประวัติ

สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ (ม.ร.ว.ชื่น สุจิตฺโต) ประสูติเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๑๕ เป็นพระโอรสในหม่อมเจ้าถนอม และหม่อมเอม เป็นพระราชนัดดาในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ มีพระนามเดิมว่า "หม่อมราชวงศ์ชื่น"

ทรงผนวช

ทรงผนวชเป็นสามเณรเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๓๐ และทรงผนวชเป็นพระภิกษุเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๓๕ สถิต ณ วัดบวรนิเวศวิหาร

การศึกษา

ทรงศึกษาพระปริยัติธรรมกับสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส สอบไล่ได้เปรียญธรรม ๕ ประโยคในขณะเป็นสามเณร และสอบไล่ได้เปรียญธรรม ๗ ประโยค เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๓๗

พระอวสานกาล

สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ (ม.ร.ว. ชื่น สุจิตฺโต) ทรงดำรงตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราชเป็นเวลา ๑๓ พรรษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๘ สิ้นพระชนม์เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๑ สิริรวมพระชนมายุ ๘๖ พรรษา

๑๔

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (ปลด กิตฺติโสภโณ)
Supreme Patriarch Somdej Phra Ariyawongsakhatayan (Plod Kittisobhano)
พ.ศ. ๒๕๐๓ - ๒๕๐๕ (1960 - 1962)

พระประวัติ

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (ปลด กิตฺติโสภโณ) ประสูติเมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๒๒ เป็นบุตรของท่านขุนพิษณุโลกประชานารถ (ล้ำ เกตุทัต) และท่านปลั่ง เป็นชาวกรุงเทพมหานคร มีพระนามเดิมว่า "ปลด"

อุปสมบท

ทรงบรรพชาเป็นสามเณรเมื่ออายุ ๑๒ พรรษา ในปี พ.ศ. ๒๔๔๓ และทรงอุปสมบทเป็นพระภิกษุเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๒ สถิต ณ วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม

การศึกษา

ทรงเริ่มเรียนภาษาบาลีตั้งแต่พระชนมายุ ๘ พรรษา เรียนมูลกัจจายน์ที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม และสอบไล่ได้เปรียญธรรม ๙ ประโยค ขณะเป็นสามเณร

พระอวสานกาล

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (ปลด กิตฺติโสภโณ) ทรงดำรงตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราชเป็นเวลา ๒ พรรษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๓ สิ้นพระชนม์เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๕ สิริรวมพระชนมายุ ๘๓ พรรษา

๑๕

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (อยู่ ญาโณทโย)
Supreme Patriarch Somdej Phra Ariyawongsakhatayan (Yu Yanodayo)
พ.ศ. ๒๕๐๖ - ๒๕๐๘ (1963 - 1965)

พระประวัติ

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (อยู่ ญาโณทโย) ประสูติเมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๐๗ เป็นบุตรของนายตรุษ นางจันทน์ ช้างโสภา (แซ่ฉั่ว) เป็นชาวอำเภอธนบุรี จังหวัดธนบุรี มีพระนามเดิมว่า “อยู่”

อุปสมบท

ทรงบรรพชาเป็นสามเณรเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๒๙ และทรงอุปสมบทเป็นพระภิกษุเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๓๗ สถิต ณ วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร

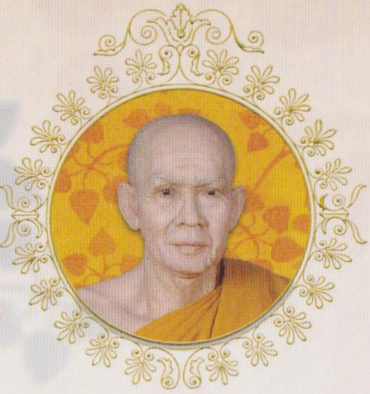
การศึกษา

ทรงศึกษาบาลีมูลกัจจายน์ขณะเป็นสามเณร และสอบไล่ได้เปรียญธรรม ๙ ประโยค เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๔๕

พระอวสานกาล

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (อยู่ ญาโณทโย) ทรงดำรงตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราชเป็นเวลา ๒ พรรษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๖ สิ้นพระชนม์เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๘ สิริรวมพระชนมายุ ๙๑ พรรษา

๑๖

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ
สมเด็จพระสังฆราช (จวน อุฏฐายี)
Supreme Patriarch Somdej Phra Ariyawongsakhatayan (Chuan Utdhayi)
พ.ศ. ๒๕๐๘ – ๒๕๑๔ (1965 – 1971)

พระประวัติ

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (จวน อุฏฐายี) ประสูติเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๔๔๐ เป็นบุตรนายหงส์ นางจีน สิริสม เป็นชาวอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี มีพระนามเดิมว่า "จวน"

อุปสมบท

ทรงบรรพชาเป็นสามเณรเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๗ และทรงอุปสมบทเป็นพระภิกษุเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๐ สถิต ณ วัดมกุฏกษัตริยาราม

การศึกษา

ทรงศึกษาระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนวัดคฤหบดี จังหวัดธนบุรี ทรงศึกษาพระปริยัติธรรมสอบได้นักธรรมชั้นเอก สอบได้เปรียญธรรม ๙ ประโยค เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๒

พระอวสานกาล

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (จวน อุฏฐายี) ทรงดำรงตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราชเป็นเวลา ๖ พรรษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๘ สิ้นพระชนม์เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๔ สิริรวมพระชนมายุ ๗๔ พรรษา

๑๗

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณฺณสิริ)
Supreme Patriarch Somdej Phra Ariyawongsakhatayan (Pun Punnasiri)
พ.ศ. ๒๕๑๕ – ๒๕๑๖ (1972 – 1973)

พระประวัติ

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณฺณสิริ) ประสูติเมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๓๙ เป็นบุตรของนายเน้า นางวัน ชาวตำบลสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มีพระนามเดิมว่า “ปุ่น”

อุปสมบท

ทรงบรรพชาเป็นสามเณรเมื่ออายุ ๑๖ พรรษา และทรงอุปสมบทเป็นพระภิกษุเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๐ ณ วัดสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ภายหลังย้ายมาสถิต ณ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม

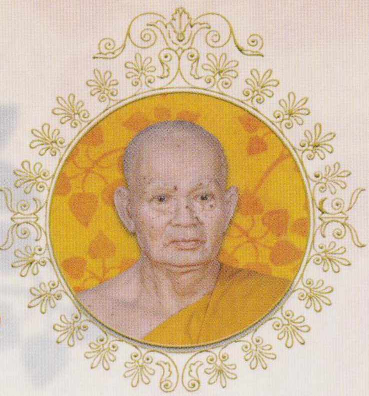
การศึกษา

ทรงศึกษาภาษาบาลี อักษรขอม และมูลกัจจายน์ สอบได้นักธรรมชั้นเอกและเปรียญธรรม ๖ ประโยค เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๐

พระอวสานกาล

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณฺณสิริ) ทรงดำรงตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราชเป็นเวลา ๑ พรรษาเศษ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๕ สิ้นพระชนม์เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๖ สิริรวมพระชนมายุ ๗๗ พรรษา

๑๘

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (วาสน์ วาสโน)
Supreme Patriarch Somdej Phra Ariyawongsakhatayan (Vasna Vasano)
พ.ศ. ๒๕๑๗ - ๒๕๓๑ (1974 - 1988)

พระประวัติ

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (วาสน์ วาสโน) ประสูติเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๔๐ เป็นบุตรของนายบาง นางผาด นิลประภา เป็นชาวตำบลบ่อโพง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพระนามเดิมว่า "วาสน์"

อุปสมบท

ทรงบรรพชาเป็นสามเณรเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๕ และทรงอุปสมบทเป็นพระภิกษุเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๑ สถิต ณ วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม

การศึกษา

เมื่อเยาว์วัยทรงศึกษาภาษาไทยที่วัดใกล้บ้าน และที่โรงเรียนตัวอย่างมณฑลอยุธยา สามารถสอบเทียบได้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ บรรพชาอุปสมบทแล้วได้ศึกษาพระปริยัติธรรมตามลำดับ จนสอบไล่ได้เปรียญธรรม ๔ ประโยค

พระอวสานกาล

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (วาสน์ วาสโน) ทรงดำรงตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราชเป็นเวลา ๑๔ พรรษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๗ สิ้นพระชนม์เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๑ สิริรวมพระชนมายุ ๙๑ พรรษา

สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช
สกลมหาสังฆปริณายก (เจริญ สุวฑฺฒโน)
Supreme Patriarch Somdej
Phra Yanasangvorn Sakolmaha Sangha
Parinayok (Charoen Suvatthano)
พ.ศ. ๒๕๓๒ – ปัจจุบัน (1989 – Present)

พระประวัติ

สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช (เจริญ สุวฑฺฒโน) ประสูติเมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๖ เป็นบุตรของนายน้อย นางกิมน้อย คชวัตร เป็นชาวตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี มีพระนามเดิมว่า “เจริญ”

อุปสมบท

ทรงบรรพชาเป็นสามเณรเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๙ ทรงอุปสมบทที่วัดเทวสังฆาราม เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๖ และได้ทรงทำทัฬหีกรรมอุปสมบทซ้ำเป็นธรรมยุตอีกครั้งในปีเดียวกันที่วัดบวรนิเวศวิหาร

การศึกษา

ทรงได้รับพระเมตตาจากสมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ ทรงรับไว้ศึกษาเล่าเรียนต่อที่วัดบวรนิเวศวิหาร ทรงอยู่ศึกษาพระปริยัติธรรมได้นักธรรมเอก เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ และเปรียญธรรม ๙ ประโยค เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๔

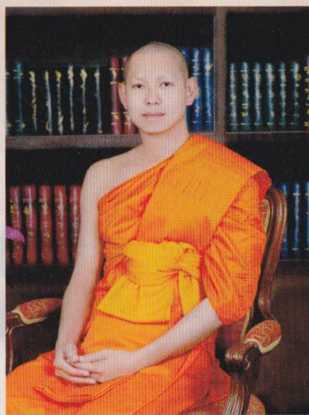
สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก (เจริญ สุวฑฺฒโน) ทรงดำรงตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราช เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๒

พระสมเด็จนางพญา สก. ทองคำ

นับเป็นสิริมงคลอย่างยิ่ง เมื่อ ศ. ดร. อุกฤษ และท่านผู้หญิงมณฑินี มงคลนาวิน มีเมตตาและอนุโมทนาจิตมอบพระสมเด็จนางพญา สก. ทองคำ (น้ำหนักสองสลึง) เพื่อเป็นสิริมงคลและเป็นอนุสรณ์บุญ แก่ผู้มีจิตศรัทธาที่ร่วมทำบุญ สร้างอาคารพิพิธภัณฑ์สักทอง วัดเทวราชกุญชร รายละ ๒๐,๐๐๐ บาท พร้อมจารึกชื่อบนแผ่นทอง

สำหรับพระสมเด็จนางพญา สก. ทองคำนี้ สร้างมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นที่ระลึกสร้างตึก สก. โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ซึ่งได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีพุทธาภิเษก ณ อุโบสถวัดถ้ำสิงโตทอง (หลวงปู่โต๊ะ) อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๓๕

พระเทพคุณาภรณ์
เจ้าอาวาสวัดเทวราชกุญชร วรวิหาร

นามเดิม	พระมหาโสภณ ฉายา โสภณจิตฺโต นามสกุล พุ่มพวง
เกิด	๕ เมษายน ๒๕๐๖ ณ บ้านกาหลง จังหวัดสมุทรสาคร
บรรพชา	ที่วัดกาหลง จังหวัดสมุทรสาคร
อุปสมบท	ที่วัดหัวลำโพง กรุงเทพมหานคร
การศึกษา	จบเปรียญธรรม ๙ ประโยค
จบปริญญาโท (ศศ.ม.)	สาขาวิชานโยบาย และการวางแผนสังคม มหาวิทยาลัยเกริก
ตำแหน่งปัจจุบัน	เจ้าอาวาสวัดเทวราชกุญชร วรวิหาร (๕ มิถุนายน ๒๕๔๔)
	พระอุปัชฌาย์วิสามัญ (๕ เมษายน ๒๕๔๙)
	รองเจ้าคณะภาค ๑๓ (๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๙)

สมณศักดิ์

- พระราชาคณะชั้นสามัญ ราชทินนามว่า พระศรีวชิรโมลี (๕ ธันวาคม ๒๕๔๑)
- พระราชาคณะชั้นราช ราชทินนามว่า พระราชสุธี (๕ ธันวาคม ๒๕๔๖)
- พระราชาคณะชั้นเทพ ราชทินนามว่า พระเทพคุณาภรณ์ (๕ ธันวาคม ๒๕๕๑)

งานพิเศษ	เป็นกรรมการและเลขานุการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎก ฉบับเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในโอกาสทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี

Wat Devarajkunchorn Varaviharn

Built in 1307 during the Ayutthaya period, ***Wat Devarajkunchorn Varaviharn*** was initially a people's temple known among the locals as Wat Samaw-kraeng. However, the term ***'samaw'*** was believed to be a corrupted version of ***'damaw'***, a Khmer term for stone. Originally called Wat Damaw-kraeng, the name was gradually twisted and was known as Wat Samaw-kraeng, meaning hard rock. During the reign of King Rama IV, it was accepted under royal patronage and was accorded the status of royal temple. Along with the new status, it was renamed *Wat* Devarajkunchorn, a name adopted from the former moniker of Krom Phra Pithakdeves who oversaw the restoration efforts of the temple. Today, it has come under the protection of the Department of Fine Arts as a listed ancient building of importance.

The principal Buddha image in the ***ubosot*** was made of metal but totally covered in lacquer. In the pose of ***Subduing Mara***, the Buddha image set on a stand reflects the influence of the Dvaravati School of Art, measuring 4.35 meters across the lap and 5.65 meters in height.

Wat Devarajkunchorn Varaviharn was built during the Ayutthaya period. Under the reign of King Rama IV, it was proclaimed a royal temple and renamed after the former moniker of Krom Phra Pithakdeves who oversaw the restoration efforts of the temple. Of the features worth mentioning is the Devaraj-patimakara Buddha image His Majesty King Bhumibol named on February 15, 2003.

พิมพ์ที่ บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
๖๕/๑๖ ถนนชัยพฤกษ์ (บรมราชชนนี) เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐
โทร. ๐ ๒๘๘๒-๑๐๑๐, ๐ ๒๔๒๒-๙๐๐๐ โทรสาร ๐ ๒๔๓๓-๒๗๔๒, ๐ ๒๔๓๔-๑๓๘๕
E-Mail : info@amarin.co.th Homepage : http://www.amarin.com

วัดเทวราชกุญชร วรวิหาร
เป็นพระอารามหลวงอีกแห่งหนึ่ง
ที่มีความสง่างามด้วยสถาปัตยกรรมแบบรัตนโกสินทร์ตอนต้น
โดยเฉพาะหมู่กุฏิสงฆ์
และงดงามด้วยสถาปัตยกรรมของ
พิพิธภัณฑ์สักทอง

"รวมความงดงามแห่งวิจิตรศิลปกรรม
เป็นหนึ่งในความทรงจำ
และสืบสานมรดกแห่งสยาม"

วัดเทวราชกุญชร วรวิหาร
แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๘๑-๒๔๓๐
โทรสาร ๐ ๒๖๒๘-๙๖๓๕
Web site: www.watdevaraj.com E-mail : watdevaraj@hotmail.com

พิพิธภัณฑ์สักทอง วัดเทวราชกุญชร วรวิหาร
เปิดทำการทุกวัน ตั้งแต่เวลา ๑๐.๐๐ น. - ๑๗.๐๐ น.
Golden Teak Museum Devarajkunchorn Varaviharn Temple
Open everyday
from 10:00 a.m. to 05:00 p.m.
Telephone 0 2281-2430, 08 4771-5595, 08 9812-4495

